

Společenská odpovědnost organizací

Společenská odpovědnost organizací představuje moderní koncept podnikání, založený na širším úhlu pohledu, než je pouze prosperita a popřípadě kvalita poskytovaného produktu.

Co rozumíme pod pojmem společenská odpovědnost?

Společenská odpovědnost organizací je odvozena z anglického „corporate social responsibility“ („CSR“). V současném pojetí představuje vzájemně provázaný soubor činností a postupů, které jsou nedílnou součástí řídicí strategie organizace v oblasti **sociální, environmentální a ekonomické**, a organizace je provádí dobrovolně nad rámec zákonných povinností s motivací přispět ke zlepšení podmínek ve společnosti.

Společenská odpovědnost zahrnuje například oblasti týkající se lidských práv, péče o zaměstnance, tvorby pracovních míst, rovného přístupu k zaměstnancům, celoživotního vzdělávání, prevence znečištění životního prostředí, využívání obnovitelných zdrojů, úspory energií, vody a ostatních zdrojů, boje proti korupci, transparentnosti či kvality produktů a služeb.

Společenská odpovědnost znamená takový způsob vedení a budování vztahů s partnery, který přispívá ke zvýšení důvěryhodnosti všech organizací. Evropská komise definuje společenskou odpovědnost organizací jako „*odpovědnost podniků za dopady jejich činností na společnost*“, nebo rovněž jako „*dobrovolné integrování sociálních a ekologických hledisek do každodenních firemních operací a interakcí se zainteresovanými stranami*“.

Společenská odpovědnost může organizaci přinést zlepšení z hlediska řízení rizik, úspor nákladů, přístupu ke kapitálu, vztahů se zákazníky, zaměstnanci a ostatními zainteresovanými stranami (zejména s veřejností).

V neposlední řadě je CSR konkurenční výhodou a v případě certifikace může být použita jako podklad pro rozhodování při zadávání veřejných zakázek, výběrových řízeních či přidělování dotací.

Společenská odpovědnost jako podklad pro rozhodování

V Úředním věstníku Evropské unie byla 28. března 2014 zveřejněna nová směrnice **o zadávání veřejných zakázek**, která vstoupila v platnost 17. dubna 2014. Lhůta pro vnitrostátní transpozici je stanovena do 18. dubna 2016, v ČR však lze očekávat snahu o přijetí nové právní úpravy dříve.

Podle této směrnice se při zadávání veřejných zakázek vybírá ekonomicky nejvýhodnější nabídka, která se stanoví na základě ceny nebo nákladů, a může zahrnovat nejlepší poměr mezi cenou a kvalitou. Ten je posuzován na základě kritérií, jež zahrnují:

- Kvalitativní hlediska,
- Environmentální hlediska,
- Sociální hlediska spojená s předmětem dané veřejné zakázky.

Přihlédneme-li v této souvislosti k důvodům možného vyloučení z účasti v zadávacím řízení uchazeče, ke kterým patří např. korupce, praní peněz či dětská práce, je zde zřejmá přímá souvislost s aspekty společenské odpovědnosti v ekonomické, environmentální i sociální oblasti.

Problematicke společenské odpovědnosti věnuje značnou pozornost nejen Evropská unie, ale i samotná vláda ČR, a to nejen v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek. Podívejme se např. na „**Strategický dokument Národní akční plán společenské odpovědnosti organizací v České republice**“, zveřejněný

Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky v letošním roce, který mj. ke strategickým prioritám řadí dodržování pokynů pro společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek při respektování právního rámce EU, či zohlednění provádění CSR při udělování grantů či přidělování dotací.

ČSN 01 0391 a certifikace systému managementu společenské odpovědnosti

V ČR vyšla před koncem loňského roku nová technická norma zpracovávající Národní program posuzování shody systému managementu společenské odpovědnosti: ČSN 01 0391:2013 – „*Systém managementu společenské odpovědnosti organizací – Požadavky*“. V normě jsou definovány principy CSR, známé z ISO 26000, kompatibilita s dalšími systémy managementu a požadavky na CSR. *Norma může být využita pro certifikaci*. Certifikát CSR je pak důkazem o odpovědném přístupu organizace v oblasti aspektů společenské odpovědnosti.

Přehled požadavků na CSR ukazuje na podobnost s dalšími normami pro systémy managementu.

Patří sem:

1. obecné požadavky (vytvořit, dokumentovat, zavést, udržovat a neustále zlepšovat systém managementu);
2. požadavky na dokumentaci (popis povinného rozsahu včetně politiky, cílů, programů, projektů, záznamů);
3. odpovědnost vedení (vytváření politiky, cílů, programů, projektů, identifikaci a plnění požadavků právních předpisů, jmenování představitele vedení);
4. zainteresované strany (identifikace zainteresovaných stran a vzetí do úvahy jejich zájmů a potřeb);
5. aspekty společenské odpovědnosti v ekonomické oblasti (výběr a hodnocení dodavatelů, stanovení etických principů, plánování a realizaci investic, prokazování podpory vybrané komunity);
6. aspekty společenské odpovědnosti v environmentální oblasti (identifikace environmentálních aspektů, řízení provozu z hlediska ochrany životního prostředí);
7. aspekty společenské odpovědnosti v sociální oblasti (dodržování lidských práv, zabezpečení rovných příležitostí, podpora komunity, ochrana práv spotřebitele);
8. management zdrojů (stanovení kompetencí, poskytování výcviku, podporování vědomí závažnosti u pracovníků, nutnost zajištění a řízení finančních zdrojů, interní a externí komunikace);
9. měření, analýza a zlepšování (stanovení a monitorování nebo měření ukazatelů výkonnosti, hodnocení souladu s požadavky v oblasti ochrany životního prostředí, bezpečnosti práce, požární ochrany, dalších právních předpisů; provádění interního auditu a přezkoumávání systému managementu za účelem jeho neustálého zlepšování).

Postup implementace systému managementu společenské odpovědnosti

Proces implementace požadavků normy lze shrnout do deseti následujících kroků:

1. stanovení rozsahu implementace, aspektů společenské odpovědnosti, zainteresovaných stran;
2. vyhlášení politiky jako zveřejnění oficiálního záměru vedení;
3. stanovení cílů a ukazatelů (měřítek);
4. stanovení základního harmonogramu projektu, termínů, odpovědností;
5. hodnocení souladu stávajícího stavu systému managementu (vnitřního prostředí v organizaci) s požadavky normy i relevantních právních předpisů (kdo má zavedenu např. normu ISO 9001/ISO 14001/OHSAS, má velkou část hotovou);
6. stanovení priorit v další implementaci dle výsledků předchozí etapy, upřesnění základního harmonogramu (některé záležitosti budou vyžadovat delší čas na přípravu – jako třeba naplánování a realizace investic, jiné lze nechat tzv. až „na poslední chvíli“ – např. vytažení evidence poplatků a pokut z účetní evidence);
7. realizace harmonogramu, přezkoumání a vyhodnocení jednotlivých etap (lze na poradách vedení);

8. interní audit, přezkoumání systému managementu společenské odpovědnosti vedením;
9. certifikace;
10. další zlepšování.

Postup certifikace v podmínkách certifikačního orgánu EURO CERT CZ

Postup certifikace CSR se nijak neliší od postupu certifikace např. dle normy ISO 9001 a zahrnuje posouzení, zda má žadatel o certifikaci zaveden, dokumentován a uplatňován efektivní systém managementu ve shodě s požadavky příslušné normy, v tomto případě ČSN 01 0391. Postup a pravidla jsou uvedena na www.eurocert.cz, případně vám rádi osobně podáme bližší informace. Můžete také využít možnosti získat podrobné informace na semináři v prostorách školicího střediska EURO CERT CZ.

EURO CERT CZ, a.s., 6.8.2014

